

»Domače novice« in pogodbena skupnost

Občinski odbor SZDL Lenart, ki je izdajatelj »Domačih novic«, se je odločil za ustanovitev pogodbenih skupnosti, ki naj bi v prihodnje izdajala naš lokalni časopis.

V tej zvezi je poslal delovnim organizacijam, ustanovam, družbenim organizacijam in društvom osnutek statuta bodoče pogodbene skupnosti z obrazložitvijo, zakaj se je odločil za ustanovitev skupnosti. Osnovni namen ustanovitve pogodbene skupnosti je doseči, da bi vsi, ki bodo časopis materialno podpirali, imeli tudi večje možnosti neposrednega vplivanja na vsebinski koncept lokalnega lista. Sedaj je le-ta predvsem odvisen od stališč izdajatelja, to je od občinskega odbora SZDL, v konkretnih zadevah pa od uredniškega odbora. Osnutek statuta predvidene skupnosti med drugim predvideva, da bi vsak član bil zastopan v skupščini skupnosti z enim delegatom. Na tak način bi bilo vsem, ki želijo »Novicam« denarno pomagati in, ki tudi sicer izvajajo njihov statut, omogočeno neposredno vplivanje na vsebino lista. Ta vpliv bi posredovali izvoljeni delegati.

Občinski odbor SZDL meni, da so vse naše delovne organizacije, ustanove, družbene organizacije in društva moralno dolžne občinsko glasilo podpirati v materialnem in vsakem drugem pogledu. Na SZDL so se tudi odločili za to, da bi zlasti delovne organizacije prispevale denarna sredstva po določenih enotnih kriterijih glede na ustvarjeni družbeni proizvod. Pri dosedanjem načinu financiranja so nekatere delovne organizacije prispevale več kot je bila njihova dejanska materialna osnova, medtem ko naj bi se s predlaganim načinom financiranja višina prispevkov določala na bolj pravični osnovi.

Krajevnim skupnostim je občinski odbor SZDL predlagal, da bi prispevale letno najmanj 12 tisoč din. Ob tem je računal, da bodo KS, ki razpolagajo z večjimi sredstvi, prispevale večja sredstva. Društva in družbeno politične organizacije naj bi po predlogu prispevale letno najmanj 10 tisoč din, močnejše naj bi primaknile tudi nekaj več.

Uredništvo »Domačih novic« se predlogu občinskega odbora SZDL pridružuje z željo, da bi naš list zares postal glasilo za vse naše delovne kolektive, krajevne skupnosti, društva in organizacije in, da bi ne bilo nobenega, ki ne bi postal član pogodbene skupnosti ter si tako zagotovil pravice neposrednega odločanja o vseh zadevah, ki so povezane z izdajanjem našega časopisa. Uredništvo se bo trudilo, da bo vsebino prilagodilo dejanskim potrebam in možnostim upoštevajoč pri tem, da mora biti vsebina lista predvsem odvisna od našega delovnega občana in njihovih potreb.

Uredništvo

Domače NOVICE

LETO IV.
Štev. 5

Izdaja OBČINSKI ODBOR SZDL LENART
LENART, 12. marca 1964

Sprejet odlok o agrotehničnih ukrepih v poljedelstvu, travništvu in sadjarstvu

RAZPRAVA O OSNUTKU DRUŽBENEGA NAČRTA OBCINE ZA LETO 1964 — PREDVIDENA GRADNJA TOVARNE SADNIH KONCENTRATOV — KMETIJSKA ZADRUGA LENART PREDIMENOVANA V AGROKOMBINAT KZ LENART — RAZPRAVA O OSNUTKU STATUTA OKRAJA MARIBOR.

Občinska skupščina Lenart je na seji obeh zborov 24. februarja sprejela odlok o uvedbi minimalnih agrotehničnih ukrepov za pridelovanje pšenice in koruze, krme na travnikih, sadja ter gnojenju ostalih obdelovalnih površin v občini Lenart. Odlok je bil sprejet brez razprave. Objavili ga bomo v prihodnji številki.

Odborniki so na isti seji razpravljali tudi o osnutku družbenega načrta in proračuna lenarške občine za leto 1964. Uvodne misli je v tej zvezi povedal tov. Franjo Muršec, načelnik oddelka za gospodarstvo skupščine občine Lenart.

Po njegovem izvajanju se je razvila živahna razprava. V razpravi je predsednik skupščine Edo Zorko-Mihec odgovoril na vprašanje odbornika v zvezi z delitvijo 0,5 odstotkov od izrednega proračunskega prispevka, da naj bi ta sredstva bila namenjena tudi za investicijsko dejavnost v osnovnem šolstvu, ne pa samo za strokovno šolstvo, kakor priporočajo.

Odbornik iz Brengove je skupščino opozoril na nesorazmerje med sredstvi za gospodarske in negospodarske investicije. Menil je, da se premajhna sredstva predvidevajo za investicije v šolstvu in kulturi. Nadalje je menil, da bi bilo potrebno omogočiti najmanjše kreditov za gradnjo šolskih poslopij, ki propadajo. Predlagal je še, da bi kazalo odpraviti tudi nesorazmerja pri dodeljevanju sredstev za sploš-

ne potrebe šolstva med posameznimi občinami. Navedel je primer, da pride v nekaterih občinah na učenca po več deset tisoč din, medtem ko v občini Lenart samo okrog 15 tisoč din.

Odbornik Jože Šnajder iz Zg. Ščavnice je predlagal, naj bi skupščina določila namesto predvidenih 500 tisoč din za dograditev kulturnega doma v njihovem kraju, vsaj milijon in pol. Obljubil je, da bi v tem primeru prebivalci pomagali pri dokončni izgradnji doma še s prostovoljnimi delom. Odbornik iz Partinje se je zavzel za to, da bi bilo potrebno v družbenem načrtu upoštevati adaptacijo kulturnega doma v Jurovskem dolu. Temu mnenju se je pridružil tudi odbornik iz Gasteraja, Ludvik Stelcer, odbornik skupščine in upravnik Komunalnega zavoda je menil, da bi morali najti potrebna sredstva za vzdrževanje čistoče v trgu Lenart. Fran Šuman, podpredsednik skupščine je menil, da bi kazalo pospešiti stanovanjsko izgradnjo in graditi ceneje stanovanja.

Edo Zorko-Mihec je v zvezi z razvojem industrije in obrti menil, da bi bilo potrebno razviti sodelovanje z mariborskimi podjetji, ki naj bi v občini ustanovljala svoje obrate. V tej zvezi je dejal, da se z mariborsko Livarno že vodijo razgovori o prenosu njihovega obrata Cevarna v Lenart. Do tega naj bi prišlo že letos meseca avgusta.

(Nadaljevanje na 6. strani)

FRANCOSKI ROKOBORCI V LENARTU

14. marca ob 18. uri gostujejo v Lenartu ROKOBORCI RSC IZ PARIZA. Ne zamudite edinstvene priložnosti, saj se bosta pomerila francoski ekipni prvak in lenarški Partizan prvič na spomladanskem rokoborskem prvenstvu Slovenije.

UO TVD »Partizan
Lenart

DOMA in po svetu

8. marec praznik delovnih žena smo proslavili tudi v naši občini z raznimi prireditvami v organizaciji krajevnih organizacij SZDL. V nekaterih delovnih organizacijah so za zaposlene ženske pripravili tudi sprejeme. Občina Lenart se je tako dostojno pridružila vsem organizacijam v Jugoslaviji, ki so veliki ženski praznik slavile v luči še večjih prizadevanj za večje vključevanje žensk v družbeno življenje.

Ben Bela, predsednik alžirske republike je prispel na uradni obisk v Jugoslavijo. Na beograjskem letališču ga je sprejel predsednik Tito z najvišjimi sodelavci. Beograjčani in vsa naša domovina so predsednika Alžirije sprejeli z velikim navdušenjem in veseljem. Pravijo, da tako veličastnega sprejema ne pomnimo. V času, ko pišemo to sporočilo, predsednik Ben Bela obiskuje kraje in podjetja v Srbiji, Hrvaški in Makedoniji. Med drugim je doslej obiskal tudi tovarno in industrijo motorjev v Rakovici. Začeli pa so se že uradni razgovori med obema delegacijama. V sestavu alžirske delegacije je delegacija Fronte nacionalne osvoboditve Alžirije, ki se je pogovarjala z delegacijo Zveze komunistov Jugoslavije, katero je vodil Edvard Kardelj, sekretar CK ZKJ.

V 62. letu starosti je umrl grški kralj Pavel I. Na prestolu ga je zamenjal sin Konstatin. Predsednik Tito je poslal njegovemu sinu sožalje.

Stanje na Cipru se normalizira. Varnostni svet organizacije Združenih narodov je sprejel vrsto sklepov po katerih naj bi Generalni sekretar OZN U Tant poslal na otok sile združenih narodov. Imenoval je tudi predstavnik OZN, ki naj bi pomagal k trajni rešitvi Ciperskega vprašanja.

Zanimanje za konferenco neangažiranih držav je veliko. Med zadnjimi so se za konferenco prijavile Libija, Jordanija in Kuvaj.

Naša državna partijska delegacija pod vodstvom Lazarja Koliševskega, predsednika GO SZDL Jugoslavije je iz Gane odpotovala v Gvinejo. Med obiskom v Gani se je naša delegacija pogovarjala tudi s predstavnikom Kwame Nkrumahom.

Štirje zvezni odbori: za družbeni plan (zveznega in gospodarskega zbora, za blagovni promet (zvezna zbora) in za trgovino (gospodarskega zbora) so pod predsedstvom dr. Slavka Komarja razpravljali o trgu in cenah.

V Ljubljani je bila razširjena seja Glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije na kateri so doslej najbolj izčrpno razpravljali o položaju in vlogi kmetijstva.

Na seji predsedstva CK ZKJ so sklenili, da bo mladina letos gradila jadransko magistralo od Kolašina do Bijelega polja.

Slovenijo je obiskal predsednik Zveznega izvršnega sveta Petar Stambolič, ki je med drugim obiskal tudi tovarno glinice v Kidričevem. Prejšnji avstrijski kancler dr. Gorbach je odstopil. Namesto njega so za novega kanclerja izvolili dr. Josefa Klusasa.

900 milijonov sredstev za investicije

KZ LENART IN ZG. ŠČAVNICA BOSTA ODKUPILI 750 ha ZEMLJE

V razpravi je osnutek družbene načrta in proračuna občine Lenart. O njem so pred kratkim razpravljali tudi občani na zborih volivcev. O njihovih predlogih bomo poročali v prihodnji številki.

Osnovna značilnost letošnjih gospodarskih prizadevanj naj bi bila postopna preusmeritev gospodarske strukture občine v korist nekmetijskih dejavnosti ob istočasnem razvijanju kmetijske proizvodnje kot glavne gospodarske panoge.

Izredno nizek narodni dohodek, ki ga občina dosega, je posledica nerazvitosti gospodarstva. Rešitev je edino v povečanju proizvodnje in odpiranju novih delovnih mest.

NARODNI DOHODEK NA PREBIVALCA 103 TISOČ DIN

Letos naj bi se družbeni proizvod na prebivalca v občini povečal v primerjavi z letom 1963 za 5,9 odstotkov, medtem ko bi naj narodni dohodek dosegel 103.573 din ali za 7,2 odstotka več kot lani, ko je bil okrog 95 tisoč din. Okrajno povprečje narodnega dohodka na prebivalca je 346.295 din. Na tako nizek družbeni proizvod in narodni dohodek v veliki meri vpliva zasebni sektor kmetijstva, ki v strukturi vsega gospodarstva predstavlja še vedno 61 odstotkov družbenega proizvoda. Družbeni sektor gospodarstva naj bi letos dosegel 8,3 odstotkov realno povečanje, če izločimo vpliv predvidene povečanja cen.

NACRTI DELOVNIH ORGANIZACIJ NISO POVSEM REALNI

Število delovne sile, ki naj bi jo letos delovne organizacije zaposlile, naj bi se povečalo glede na predvidene naloge za 4,7 od-

stotkov, medtem ko bi se naj delovna produktivnost povečala za 3,5 odstotkov. Slednji podatek kaže, da delovne organizacije še niso dovolj storile za povečanje delovne produktivnosti. Dejanski obseg kmetijske proizvodnje naj bi se letos predvidoma povečal za 18 odstotkov, od tega v družbenem sektorju za 58. Opaziti je, da samoupravni organi pri planiranju proizvodnje za tekoče leto niso izhajali iz dovolj realnih osnov in, da so posamezne delovne organizacije sprejele nižje družbene načrte z namenom, da bi ob koncu poslovnega leta prikazale prekoračitev planskih obveznosti.

BLIZU 600 MILIJONOV ZA KMETIJSKE INVESTICIJE

Po sedanjem osnutku družbene načrta občine Lenart naj bi v kmetijstvo investirali v tekočem letu 583.100.000 din. Skupna investicijska vlaganja v občini pa bi dosegla 881.133.000 din. Ena največjih kmetijskih investicij v tem letu naj bi bila izgradnja tovarne sadnih koncentratov, za katero pa sredstva niso predvidena v omenjenem znesku.

Predvideva se začetek gradnje hlevov v Setarovi za 1200 stojišč, za kar se letos planira 130 milijonov investicijskih sredstev. Obe kmetijski zadrugi, tako Lenart kot Zg. Ščavnica nameravata letos posvetiti vso skrb odkupu zemlje. KZ Lenart računa, da bo odkupila 400 ha, medtem ko bo KZ Zg. Ščavnica odkupila 350 ha zemlje na območjih, ki so zanimiva za sodobno kmetijsko proizvodnjo. Kmetijska zadruga Lenart bo za nabavo traktorjev in kombajnov potrošila 65 milijonov investicijskih sredstev. V trgovini se za letos planira 52 milijonov investicij. Ta sredstva se bodo uporabila za ureditev trgovine v Cerkvjenjaku, samopostrežnice v Lenartu in začetek gradnje trgovskega paviljona v Lenartu.

LETOS ZACETEK GRADNJE BENCINSKE ČRPALKE

V Lenartu je velika potreba po bencinski črpalki, zato letošnji osnutek družbenega načrta

tudi predvideva začetek gradnje bencinske črpalke. V ta namen bodo potrošili 15 milijonov din. Z izgradnjo naj bi začeli v drugi polovici tega leta skupaj s soinvestiranjem TP »Petrol«.

Tekoče leto bo posebno pomembno tudi zaradi večjega vlaganja v turizem. Predvideva se dokončna ureditev gostišča »Groz« v Lenartu, gostišča v Gradišču in začetek izgradnje turistične postojanke v Švicarskem dvoru pri Lenartu. Na postojanki v Zavrhu pa naj bi GP Lenart uredil bife. Vse investicije v turizmu in gostinstvo bodo letos dosegle 16 milijonov din, od tega bo potrošeno 8 milijonov za ureditev postojanke v Švicarskem dvoru. V industriji bo najpomembnejša investicija v usnjarni, kjer bodo v rekonstrukcijo vložili 84 milijonov din.

100 MILIJONOV ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO

Letos bo za stanovanjsko izgradnjo na razpolago 99.500.000 din, če se bodo sredstva stekala kot je predvideno. Predvidena sredstva so namenjena predvsem za gradnjo učiteljskih stanovanj. Po krajih naj bi letos vložili: v Benediktju za stanovanja v zadnjem domu 10 milijonov, Lokavcu za učiteljski blok 18 milijonov, učiteljska stanovanja v Gradišču 8 milijonov, učiteljska stanovanja v Jurovskem dolu 15 milijonov in za pričetek gradnje stanovanjskega bloka v Voličini 10 milijonov. Za izgradnjo samskih stanovanj v Lenartu bodo potrošili 18 milijonov din. Občinski družbeni načrt predvideva, naj bi za posojila hišnim svetom predvideli 3 milijone, za posojila zasebnikom za individualno gradnjo pa 7 milijonov din.

Zasebniki, ki želijo graditi stanovanja, bodo dobili pri občini kredit pod pogojem, če imajo 50 odstotkov lastnih sredstev, medtem ko bodo hišni sveti lahko dobili sredstva za gradnjo proti 30-odstotni lastni udeležbi.

PREHOD NA SKRAJŠAN DELOVNIK

ZAHTEVA TEMELJITE ANALIZE

Obdržati dinamiko rasti proizvodnje ob skrajšanem delovnem času ni lahka stvar. Osnovno vodilo ob prehodu na skrajšan delovnik bi moralo biti, kako zadržati planirano stopnjo rasti proizvodnje. Delovne organizacije bi morale izdelati obsežne analize, ki bodo gotovo pokazale, kako je mogoče izkoristiti vse notranje rezerve. Analize bodo tudi opozorile na rezerve, za katere nismo niti vedeli. Miselnost, da je prehod na 42-urni delovnik nemogoč, je nesprejemljiv, prav tako je nesprejemljivo, da naj analize pripravijo drugi ter, da bodo delovne organizacije le v tem primeru šle na skrajšan delovnik.

Ko govorimo o notranjih rezervah, se moramo zavedati, da jih je mogoče najti edino le na konkretnem delovnem mestu, ne pa o njih razpravljati s splošnih vidikov.

Mnogo bo potrebno spremeniti tudi pri organizaciji podjetja. V nekaterih delovnih organizacijah nimajo organiziranih služb, ki so za dobro poslovanje nujno potrebne. Premalo pozornosti se v nekaterih delovnih organizacijah posveča tudi osebni odgovornosti delavcev, zaposlenih na odgovornih položajih v delovnih organizacijah. Od tod tudi pojava slabe organiziranosti operativne priprave proizvodnje. Zelo pomembno je tudi to, da imajo delovne organizacije izdelan koncept kadrovanja strokovnih kadrov, o čemer smo že veliko govorili. V tej zvezi je potrebno urediti ponekod tudi ustreznejšo razporeditev kadrov pač glede na strokovnost, ki jo posamezno delovno mesto zahteva.

Važno je tudi, da bodo delovne organizacije stremele za čimboljšim sistemom nagrajevanja posameznikov, delovnih enot in celotnih kolektivov. Najboljša bodo tista merila, po katerih bo mogoče posameznika nagraditi po njegovem dejanskem uspehu.

V zvezi z vprašanji, ki naj bi jih osvetlile analize za prehod na skrajšan delovnik, se pojavljajo še stvari o katerih bo potrebno razmišljati.

Tone Skrban
predsednik obč. sind.
sveta Lenart

Valilnica za 1000 fazanov

Lovska družina Benedikt dosega lepe uspehe. Nameravala je pristopiti k izgradnji lovskega doma, pa je od zamisli odstopila, ker menijo, da je potrebno sredstva štediti in jih koncentrirati za gradnjo večjih lovskih objektov. Benediški lovci nameravajo urediti valilnico s kapaciteto 1.000 fazanov letno. Razpolagajo z lastnim denarjem. Z drugo bodo le zaposlili za dodelitev primernih zemljišč za lovišča. Njihova lovišča so že sedaj radi obiskovali lovci iz Italije, ki so odstrelili skoraj 60 odstotkov divjačine na lovskem območju. Nekateri člani lovške družine še dovolj ne razumejo potrebe po lovem turizmu, zato si pomagajo s prepričevanjem.

Imenovanja

Občinska skupščina Lenart je razrešila tov. mr. ph. Desanko Landau upravniskih dolžnosti v Lekarni Lenart. Za novega upravnika Lekarne Lenart je skupščina imenovala tov. mr. ph. Marijo Antauer, ki bo službo nastopila 1. aprila letos.

Skupščina občine Lenart je imenovala komisijo za pridobivanje zemljišč za družbeno proizvodnjo, ki jo sestavljajo Edo Zorko — predsednik in člani Mirko Veršič, Franc Šuman, Bogo Poleg, Jože Čeh in Franc Toplak. V upravni odbor veterinarske postaje Lenart je bil imenovan Ivan Verboten, v komisijo za uslužbenke zadeve pri skupščini pa so bili imenovani za predsednika Franc Šuman, za člane pa Ivan Črnec in Ivan Ivnik.

Za člane sveta zavoda za prosvetno pedagoško službo v Mariboru je skupščina imenovala Dušana Murovca. Na seji skupščine so še opravili več drugih imenovanj.

PISMA BRALCEV

Lenarški rokoborci
so me navdušili

Lenarški rokoborci so me ob nastopu v Ljubljani tako navdušili, da vam pišem to pismo.

Bili so res fantje od fare. Četudi so zamudili nekaj minut ter se niso mogli predstaviti ljubljanskemu občinstvu — največ je bilo mladine — tega niso pozabili pred nastopom, potem ko so se spoprijeli z zmagovalci prvega srečanja, Ljubljano.

Resnemu očesu ni ušel discipliniran nastop Lenarta, ki so ga pokazali od začetka do konca. Publika, ki je najprej bodrila Ljubljano, se je kasneje močno ogrela za srčne in »fair« borbe lenarških rokoborcev. To je moralni uspeh skromnih in olikanih fantov, rokoborcev iz Lenarta.

Povod za to je bil že prvi par, ko je majhen in na videz neznamen fant z nekaj prav dovršenimi in tehnično dobri prijemi premagal težjega nasprotnika. Zelo lepa gesta je bila od Lada Omerza, ko je rekel, da bi borbo predal, če bi prej vedel, da je bil njegov nasprotnik hudo poškodovan v ramenskem sklepu. Z nekim Lenarčanom je tik pred koncem močnejši nasprotnik vodil s 7:0, toda izredna poštvovalnost in želja po zmagi je v zadnjih trenutkih odločila, da je Lenarčan izenačil po točkah. Dobil je zaslužen aplavz. Takih primerov je bilo več.

Sedaj je potrebno to vrsto športa, ki je v Lenartu tradicionalen, popopularizirati, to pomeni storiti vse, da se bo z njim ukvarjalo čimveč ljudi, zlasti pa mladine. Potrebno bo zagotoviti tudi stalen dotok materialnih sredstev. Talentirane rokoborce bi bilo potrebno zdravniško nadzorovati ter skrbeti za strukturo njihove prehrane.

Eden od fantov mi je rekel, da je pred nastopom vso noč igral, ker je član nekega orkestra v Mariboru. K sreči je zmagal, toda lahko bi zaradi tega izgubilo vse moštvo. Paziti je potrebno, da bodo fantje na nastope fizično in psihično pripravljeni.

Potreben je stalen trening, tovariški odnos ter razumevanje tudi v težkih primerih. Če bo šlo tako naprej, bo v Lenartu nastopil še marsikateri klub iz Subotice, Beograda, Zagreba in Novega Sada v tekmovalstvu za državnega prvaka.

prof. ing. Tone Kramberger
Ljubljana — Moste

Avtobusna postaja
v Ženjaku

Precej delavcev iz Benedikta, Gradišča in drugih bližnjih krajev se vozi na delo v Maribor in Lenart. Do avtobusne postaje pa imajo precej daleč. Nekateri predlagajo, naj bi uredili novo avtobusno postajo v Ženjaku in sicer na griču med Žerjavci in Benediktom. Ta postaja bi bila zelo ugodna za potnike iz dela Gradišča, Zg. Porčiča in Zenjaka.

Kazalo bi tudi razmisljati o ureditvi ceste med Gradiščem in Zenjakom. Po tej poti bi bilo mogoče Gradišče najbolj povezati z Benediktom, saj bi se cesta vezala v Žerjavcih s severno magistralo. Predlog naj bi proučili krajevni skupnosti Benedikt in Gradišče.

Franc Goričan
Gradišče

Premalo pišete
o šolski mladini

Najprej vas prav lepo in toplo pozdravljam in želim mnogo uspeha pri urejanju »Domačih novic«. Vaš časopis rad čitam. V njem najdem to in ono. Postal sem nekoliko nervozen, ker je v listu premalo pisanja o šolski mladini. Predlagam, da bi v časopisu objavili novo rubriko »Mladi risarji«, ki jih v lenarški občini gotovo ni malo. Če je le mogoče, objavite risbe v rubriki »Mladi risarji«. S pozdravom!

Ivan Lorenčič, 7. b razred
Osnovne šole Cerkvenjak

Opomba uredništva:

Tov. Ivanu, učencu šole Cerkvenjak se za njegovo pismo najlepše zahvaljujemo. Hvaležni smo mu za pobudo, ki sicer ni nova, razveselila pa nas je posebej zato, ker je prišla od šolarja.

Kako je s to rečjo. Mi na uredništvu smo se že večkrat pogovarjali, da bi kazalo uvesti rubriko, v kateri bi pisali o življenju in delu na naših šolah.

(Nadaljevanje na 6. strani)

STROGO
ZaupnoMLADINA
IN HIŠNIK

Mladina v Gradišču ima redne mladinske sestanke, po sestankih pa plese. Pred nedavnim so ji odvzeli mladinsko sobo zaradi pomanjkanja učnih prostorov. Prejšnja mladinska soba sedaj služi za učilnico.

29. februarja letos so mladincem, ki so odšli v JLA, priredili poslovilni večer. Zbralo se je kar lepo število mladincev in mladinc. Veselili so se in plesali. Tudi petja ni manjkalo. Ob 21. uri in 30 minut je med mladino prišel hišnik poslopja v vinjenem stanju. Nekaj časa jim je govoril, naj bi mladina pomagala pri kopropanju jarkov za vodovod. Objubil je mu, da se bodo tega dela polnoštevilno udeležili. Za tem pa je začel govoriti, da mladina nima pravice po 22. uri se zadrževati v poslopju in izven njega. To nas je precej razburilo. Predsednica aktiva ga je skušala pomiriti ter se z njim pametno pomeniti. Toda njeno prizadevanje ga je še huje razburilo in je začel kričati ter jo obkladati z nedostojnimi imeni. Pristopil je neki mladinec, ki ga je prav tako želel pomiriti, vendar je malo manjkalo, da ga nedostojni hišnik ni udaril. Nameraval je celo na bližnjo postajo Ljudske milice, med potjo ga je ustavil vodja dramske sekcije ter mu

skušal dopovedati, da ima mladina pravico zabavati se do 11. ure zvečer. Tudi to ni pomagalo in jo je žalil s psovkami. Nastalo je strašno prerekanje in kričanje. Vprašanje je, kako bi se končalo, če ne bi vsi mladinci zapustili zabave in odšli domov. To ni bil prvi primer takega in podobnega ravnanja. Pripetilo se je celo, da je hišnik odklopil varovalke v času, ko je imela mladina svoj sestanek.

S. G.

Dopisnik, ki nam je poslal gornje pismo, se obrača na uredništvo s prošnjo, naj mu svetujemo, kako bi si mladina v Gradišču pridobila vsaj skromen prostor, kjer bi se lahko sestajala in tudi zabavala. Menimo, da ima Gradišče v primeri z nekaterimi drugimi krajevnimi središči v občini dokaj primerne prostore, ki jih velja bolj racionalno izkoristiti brez nepotrebnega prepiranja. Prav je, da se mladina zabava, vendar je tudi tukaj potrebna mera, predvsem pa velja, da naj bodo plesi organizirani, seveda pa je potrebno odnos ljudi, ki na tak način mladini onemogočajo njeno zabavo, grajati. Menimo, da so sestanki mladine najbolj primerno mesto, kjer se je mogoče pogovoriti tudi o takih in podobnih vprašanjih. Glede prostorov pa se velja pogovoriti s prosvetnim društvom, ki ima v upravljanju kulturni dom.

Uredništvo

SODELOVANJE MED
ZDRAVSTVENIM DOMOM
LENART IN GORNJA
RADGONA

V Zdravstvenem domu pri Lenartu so imeli pred kratkim redni letni občini zbor sindikalne podružnice na katerem so pregledali preteklo leto, ki je bilo dokaj uspešno. Med drugim so organizirali obdaritev članic kolektiva za 8. marec, pripravili izlet na zagrebški velesejem in v Kumrovec. Podružnica je lani navezala zelo tesne stike s sindikalno podružnico zdravstvenega doma Gornja Radgona.

S to podružnico so priredili tudi tekmovalne v streljanju z zračno puško. Predstavniki sindikalne podružnice ZD G. Radgona, ki so bili na zboru navzoči, so predlagali še bolj poglobljeno sodelovanje, zlasti naj bi sodelovali pri organiziranju prostora za preživljanje članov obeh podružnic v času dopusta. Na občnem zboru sindikalne podružnice zdravstvenega doma so sprejeli tudi bogat delovni načrt.

V GOSTIŠČU »GROZD«
VSAKIH 14 DNI GODBA

Vsak dan meso in tunjke, ob določenih dnevih pa gibanice in ribe

Končno smo dočakali Lenarčani veseli dogodek. Pred kratkim se je namreč gostišče »Grozde« dokončno preselilo v nove prostore, ki so zares lepo urejeni. V razgovoru z upravnico Gostinskega podjetja Lenart tov. Milko Kristl smo izvedeli, da bo podjetje poskrbelo za stalno godbo, ki bo v gostišču »Grozde« igrala vsakih 14 dni. To je vsekakor razveseljiva izjava, ki se bo verjetno tudi uresničila. Izvedeli smo tudi, da ima gostišče vsak čas na razpolago meso iz tunjke po primernih cenah.

V prihodnjem nameravajo dočeti dneve v tednu ob katerih bodo gotovo imeli na razpolago prleške gibanice in ribe. Začetek je vsekakor razveseljiv. Prav bo, da ne bo ostalo samo pri načrtih.

NI GA VIDEL, KER GA NI

Si videl, kako lepo so v Gradišču uredili stanovanjski blok za učitelje?

Pojdi no, kaj se pa norčuješ!

Saj se ne norčujem. Vprašal sem te samo, videl ga tudi jaz nisem!

REPUBLIŠKO EKIPNO PRVENSTVO V ROKOBORBI

Lenart spomladanski prvak

Lenarčani so na tretjem turnirju za republiško prvenstvo v rokoborbi pod kupolo Gospodarskega razstavišča v Ljubljani svojo prednost samo še povečali. Sodelovali so tri ekipe — Partizan Lenart, TAK Ljubljana in ZTAK Maribor. Po pričakovanju so Ljubljancani zanesljivo premagali borbeno Mariborčane, v drugem srečanju so Lenarčani premagali Maribor in v zadnjem srečanju se Ljubljano.

LJUBLJANA — MARIBOR 14:8

Prvi dvoboj med Ljubljano in Mariborom je potekal v napetih in zanimivih borbah. Borbeni Mariborčani so se močno upirali domačinom, toda ti so po prvih štirih borbah absolutno zagospodarili na blazinah.

MARIBOR — LENART 6:10

V drugem srečanju je Lenart zanesljivo premagal Maribor, saj so slednji dobili točke le brez borbe, ker Lenarčani niso imeli ustreznih nasprotnikov v poltežki in težki kategoriji.

LENART — LJUBLJANA 14:11

V zadnjem srečanju med Lenartom in Ljubljano je bilo v dvorani posebno živahno. Gostje so ponovno dokazali svojo borbenost, ki je znana že iz prejšnjih dveh turnirjev v Mariboru in Lenartu. Gostje so po prvih treh srečanjih vodili že z 9:0, toda to domačinom ni vzelo poguma in so v naslednjih borbah rezultat izenačili na 11:11. Zmago je tako odločila zadnja borba med Omerzom (Lenart) in Lebetom (Ljubljana), slednji je kmalu podlegel izkušnemu in hitremu Omerzu, ki je tako prabilor zmago za Lenart in pokopal še zadnje upanje Ljubljancanom.

S tem porazom si je Ljubljana močno zmanjšala možnosti za prvo mesto, saj bo morala v jesenskem delu tekmovalna nadoknaditi 4 točke prednosti, ki jih ima Lenart, to pa bo proti temu mlademu moštvo verjetno precej težko. Računati pa bo potrebno še tudi z Mariborom, ki bo tudi poskušal vse, da se reši neljubega zadnjega mesta.

Pred okoli 600 gledalci sta sodila Resnik Ljubljana in Jezernik Maribor. So-

jenje sta z manjšimi pomanjkljivostmi zadovoljivo opravila.

Najboljši posamezniki na tretjem turnirju so bili:

Saupler (Maribor), Laurih (Ljubljana), ter Vogrin in Omerzu (Lenart).

REZULTATI:

Ljubljana — Maribor 14:8

Puš — Moškan 3:0 tuš, Jakše — Mori 0:2 minimalna zmaga, Brenc — Saupler 0:3 tuš, Klobučar — Krajnc 0:3 tuš, Laurih — Ferleč 2,5:0 po točkah, Kokol — Kuhar 2,5:0 po točkah, Tušar — Lazbaher 3:0 tuš, Kovačević 3:0 w. o. brez borbe. Prvoimenovani so Ljubljancani.

Maribor — Lenart 6:10

Moškan — Vogrin 0:3 tuš, Mori — Znuđerl 0:0 diskvalifikacija obeh tekmovalcev, Saupler — Zemljic 0:2 minimalna zmaga, Krajnc — Karner 3:0 brez borbe, Canko — Senverter 0:2 minimalna zmaga, Kuhar — Omerzu 0:3 tuš, Lazbaher 3:0 brez borbe.

Prvoimenovani so rokoborci Maribora.

Lenart — Ljubljana 14:11

Vogrin — Puš 3:0 tuš, Znuđerl — Jakše 3:0 tuš, Zemljic — Brenc 3:0 tuš, Karner — Klobučar 0:3 brez borbe, Fras — Laurih 2:2 pozitivno neodločeno, Omerzu — Leben 3:0 tuš, Tušar — Kovačević sta dobila točke brez borbe. Prvoimenovani so rokoborci iz Lenarta.

Vrstni red po zaključenem spomladanskem delu Slovenske rokoborske lige:

Lenart	6	5	0	1	80:50,5	10
Ljubljana	6	3	0	3	71:71,5	6
Maribor	6	1	0	5	51:80	2

Jože Suman

Skupščina občine Lenart razpisuje za 20. marec 1964 ob 9. uri za rušenje zgradbe v Lenartu, Ptujška cesta 1 (banka)

JAVNO LICITACIJO

Pogoji za rušenje so razvidni v pisarni skupščine občine Lenart, soba št. 21/II pri gradbenem referentu tovarišu Slavku Kurečiču.

Načelnik oddelka
za gospodarstvo
in finance
Franjo Muršec

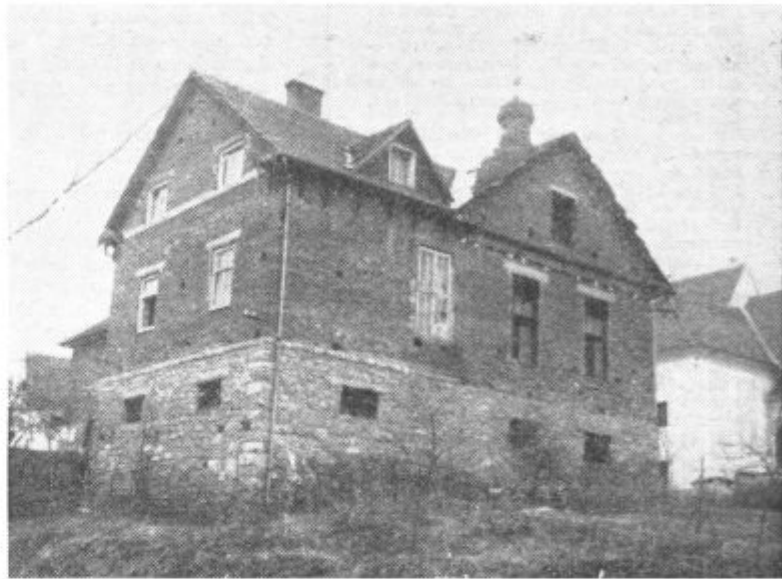
JUROVSKI DOL

Kulturni dom obtožuje

Zadnjič smo se ustavili v Jurovskem dolu, kjer smo se med drugim pogovarjali s predstavniki krajevnih organizacij o kulturnem življenju v tem kraju, načrtih krajevne skupnosti, problemih v šolstvu in gostinstvu. Med poglavitne probleme tega kraja sodi že nekaj let neurejeni kulturni dom, zato ni čudno, da je bila ob našem zadnjem srečanju v Jurovskem dolu najbolj živahna razprava prav okrog tega vprašanja. Zakaj vsa ta leta po osvoboditvi kulturni dom v Jurovskem dolu ni bil dokončno urejen, je težko reči. Eden od

glavnih razlogov je vsekakor ta, da, ni bilo nikdar v naši občini dovolj sredstev za ureditev tega za kulturni razvoj Jurovskega dola nujno potrebnega objekta. Morebiti je bilo tudi tako s strani občanov tega kraja kot s strani ostalih, ki bi lahko pomagali s sredstvi, premalo zanimanja. Kulturni dom v Jurovskem dolu s svojo zunanjo in notranjo podoba dejansko obtožuje vse, ki so krivi, da ta kulturna sramota stoji iz stare Jugoslavije in kazi ves videz sicer lepega kraja. Korenine, da imamo toliko let po osvoboditvi v Jurovskem dolu ta-

bo je potrebno priznati, da širša družbena skupnost v vseh letih po osvoboditvi za ta kraj ni namenila skoraj nobenih sredstev. Prva zares pomembna investicija bo gradnja stanovanjskega bloka za učitelje. V tem smislu je tekla beseda v Jurovskem dolu okrog kulturnega doma.

Neometani zidovi, polomljena okna še izza stare Jugoslavije. To je podoba kulturnega doma v Jurovskem dolu (Na sliki)

Cestna razsvetljava, ceste, servisi

Načrti krajevne skupnosti

Tudi v Jurovskem dolu so pred kratkim ustanovili krajevno skupnost, ki je že začela s delom. Predsedniku KS smo ob zadnjem obisku v tem kraju postavili tole vprašanje.

Kaj je že storila krajevna skupnost in kakšni so njeni načrti?

Rudolf Fanedi, predsednik KS: Precej smo lani in letos storili pri popravilu krajevnih cest, zlasti v Partinju, kjer so temeljito popravili kilometer ceste, nekaj smo storili tudi pri popravilu ceste Malna—Zitnice. Dosedaj smo večkrat govorili o tem, da bi kazalo v središču Jurovskega dola urediti cestno razsvetljava. Nekateri Jurovčani pa zato niso najbolj navdušeni in menijo, da cestna razsvetljava ni potrebna. Po moje pa je cestna razsvetljava še kako potrebna, saj je sedaj v središču popolna tema in bi trg moral biti razsvetljen že zaradi prometa. Računali smo, da

bi montirali 4 do 5 cestnih svetilk. O predlogu, ki je že precej star, bomo razpravljali na naših zborih volivcev in drugih sestankih. Menimo, da bi bilo mogoče določena sredstva dobiti iz krajevnega samoprispevka.

Krajevna skupnost si je zadala kot zelo važno nalogo tudi ureditev ceste Malna—Zitnice, zlasti predela v Ga-Gastarju, kjer je prevoz zelo otežkočen. Občanom tega predela bomo predlagali, naj bi kolikor je mogoče delali prostovoljno oz. brezplačno, saj bi tako prištedili precej denarja za nakup materiala. Nekateri naši občani sicer zelo neradi slišijo o brezplačnem delu, čeprav bi s tem samo sebi koristili, saj končno ceste tudi sami uporabljajo. Lani smo na primer od vseh sredstev, kolikor smo jih porabili iz krajevnega samoprispevka potrošili za plačilo delovne sile, kar je veliko in si tega v prihodnje verjetno ne bomo mogli privoščiti, če bomo hoteli zadostiti vsem potrebam v kraju, ki pa jih ni malo. Naša krajevna skupnost razmišlja tudi o ustanavljanju servisnih delavnic. Med drugim smo se pogovarjali, da bi ustanovili tesarski in zidarški servis. Povpraševanje po teh uslugah je veliko. Sicer pa na našem območju živi 10 do 15 zidarjev in tesarjev, ki bi se lahko zaposlili v obeh servisih proti primernemu plačilu. Sedaj ti v glavnem šušmarijo. Če bi ustanovili omenjena servisa, bi svoje usluge lahko nudila tudi hišnim svetom pri popravilu hiš splošnega ljudskega premoženja.

O ustanovitvi servisov bomo v kratkem razpravljali na seji sveta KS.

ko neprivlačen kulturni objekt, segajo verjetno precej daleč. Vse kaže, da so temu v precejšnji meri krivi Jurovčani sami, saj bi bilo mogoče z večjim prizadevanjem marsikaj storiti in bi danes lahko Jurovčani imeli lep kulturni dom, ki bi jim s pridom služil. Marsikaj bi bilo mogoče storiti s prostovoljnimi delom, kakor so to delali prebivalci v drugih krajih naše občine, kjer imajo kar lepe zadružne in kulturne domove. Jurovčani se sedaj raje vozijo v kino v Lenart, namesto da bi se podvzivali in razmislili kaj storiti, da si uredijo lastno kulturno hišo, v kateri bi lahko imeli tudi kino. Vse kaže, da se splošno znano jurovsko mrtvilo odraža tudi v sedanjem stanju zadružnega doma in, da je zadružni dom precej verna podoba odnosa Jurovčanov, vsaj večine, do svojih lastnih potreb in problemov.

Nepravilno pa bi bilo vso krivdo za tako stanje valiti izključno na Jurovčane. Resnici na lju-

PREDLAGAJO, NAJ BI PRIHODNJE LETO KULTURNI DOM ZACELI OBNAVLJATI

Na zadnjem pogovoru v Jurovskem dolu so bili prisotni predstavniki krajevnega političnega življenja mnenja, da bi bilo potrebno kulturni sramoti v tem kraju kmalu napraviti konec. Nemogoče je namreč dopuščati, da bi bili prebivalci tega kraja še vedno zapostavljeni v kulturnem pogledu. Sedaj je namreč tako, da zaradi neprimernih in hladnih prostorov ne morejo uprizoriti niti ene igre, ne pripraviti proslave, s težavo tudi organizirajo razne druge prireditve.

Nekateri tovariši iz Jurovskega dola menijo, naj bi prihodnje leto začeli z načrtno obnovo kulturnega doma. Predlagajo, naj bi ne vlagali sredstev v zasilno ureditev, ker bi se slej ko prej pokazala potreba po dokončni ureditvi kulturnega doma. Po predlogu naj bi zgradbo obnovili v prihodnjih dveh letih.

V neprivlačno urejeni gostilni dobra postrežba. Avstrijci niso redki gosti (Na sliki levo)

JUROVCANI NAJ ZBEREJO SREDSTVA ZA NAČRTE

Ko smo se pogovarjali o tem vprašanju, je večina sogovornikov bila mnenja, naj bi se letos izdelali načrti za dokončno obnovo s tem, da bi prebivalci sami zbrali toliko sredstev, kolikor bi načrti stali. Ta sredstva bi bodisi odrinili iz krajevnega samoprispevka ali pa uvedli posebno nabiralno okcijo. Ta predlog je vsekakor potrebno podpreti in ga tudi realizirati. Občina naj se postavi na stališče, da bo financirala obnovo kulturnega doma samo pod pogojem, če bodo prebivalci sami zbrali sredstva za plačilo načrtov. To je v skladu s politiko občine, da prvenstveno podpira tiste kraje, kjer ljudje sami pokažejo določeno mero prizadevnosti. V tem smislu pa govori tudi osnutek občinskega statuta.

V GOSTILNI PRIJETNO PRESENEČENJE

Vsakočas smo se mudili v Jurovskem dolu, smo slišali od predstavnikov kraja kritične pripombe na slabo postrežbo v krajevni gostilni. Tudi to pot ni bi-

lo drugače, zato smo se napolnili v gostilno in skušali preveriti, kolikor govorice o slabi postrežbi držijo. Moramo napisati, da smo bili tokrat prijetno presenečeni, čeprav tudi neprijetnosti ni manjkalo.

Ko smo vstopili v gostilno, je bilo v prostoru nekaj gostov, med njimi tudi dva Avstrijca. Avstrijci se v tem kraju sploh zelo radi mudijo. Zahtevala sta meso iz tunjke. Kmalu jima je natakarica prinesla velik krožnik domače specialitete, ki sta jo z užitkom pospravila. Mi smo povprašali za kranjskimi klobasami, pa jih niso imeli, postregli pa so nam s prijetno dišečimi in okusnimi domačimi klobasami in še sorazmerno nizki ceni. Povedali so nam, da pri njih gre do domače specialitete zelo dobro v promet. Promet bi se gotovo še povečal, če bi gostišče bolj prijazno uredili, sedaj je namreč bolj podobno umazani kamri kot prijaznemu lokalu, kamor naj bi ljudje z veseljem hodili. Nekoliko bi bilo potrebno izboljšati tudi kvaliteto pijač, zlasti pa vina, ki je prej slabo kot dobro. Sicer pa se je stanje kot kaže, le precej izboljšalo.

Ivan Šnuderl:

Združitev popolnih osnovnih šol pogojena z izboljšanjem pouka

V JUROVSKEM DOLU BODO GRADILI STANOVANJA ZA UČITELJE

V Jurovskem dolu smo se to pot pogovarjali s šolskim upraviteljem Ivanom Šnuderlom o nekaterih vprašanjih v zvezi s šolstvom v njihovem kraju in nasploh. Našemu sodelavcu je tov. Šnuderl na postavljena vprašanja takole odgovoril:

Kaj meniš o reorganizaciji osnovnih šol?

Ideja ni slaba. Razpravo in predloge v zvezi z reorganizacijo osnovnega šolstva v naši občini je potrebno pozdraviti predvsem v tem smislu, če bi se s predvideno reorganizacijo na šolah izboljšal pouk v smislu naše šolske reforme.

Kako bi bilo mogoče rešiti materialna vprašanja v zvezi z ukinitvijo nekaterih osemletk?

Mislím, da je prav to eden od osnovnih problemov, ki govori bolj v prid sedanjemu stanju, manj pa v prid predlagane reorganizacije. Če bi prišlo do združitve posameznih osemletk, potem je potrebno poskrbeti, da le to ne bi povzročilo dodatnih stroškov pri šoloobveznih otrocih oz. njihovih starših. Ni prav, da bi ob reorganizaciji mislili tudi na zmanjšanje potrošnje sredstev za šolstvo v naši občini. Po moje bodo potrebna v tem primeru znatno večja sredstva.

Kolikšne investicije v šolstvu bi bile potrebne, če bi prišlo do združitve osnovnih šol?

Če bi prišlo do združitve popolnih osnovnih šol, bo najnujno potrebno misliti na

dodatne šolske prostore v krajih, kjer bi bile popolne osnovne šole. Po nekkih podatkih, ki jih je zbrala komisija, ki izdeluje analize o tem vprašanju, bi potrebovali skoraj pol milijarde din za najnujnejše investicije v šolstvu, če pride do združitve. V tem primeru bi po moje morala z investicijami sodelovati tudi republika in okraj.

Kako je s kvaliteto pouka na vaši šoli in znanjem učencev?

Smó šola, ki se ne more pohvaliti z najboljšim učnim uspehom v občini, niti ne z najslabšim. Vsi, ki nas obiskujejo, zahtevajo večjo kvaliteto pri pouku, ki pa je seveda nemogoča, saj nimamo skodaj nobenih sredstev za nabavo učil niti ne

Marjan-Jože Tratar

Vtisi s papatavanja

(7)

P O I T A L I J I

Mrak je že padel na morje. Mesto Viareggia se je v tisočih lučeh kopal v morju. V daljavi so se že svetile luči Pise, mi pa smo našli prenočišče pri privatniku, prvič na vsej poti. Bil nas je zelo vesel, saj je poznal Jugoslavijo in še posebej Slovenijo. Za slovo nam je natočil pristnega toscanca, saj smo že v pokrajini Toscana. Obisk Pise je bil poseben dogodek na naši poti, posebno pa še obisk znanega poševnega stolpa, ki je med ostalimi cerkvenimi stavbami, ki ga obkrožajo, prava znamenitost. Od zgoraj smo si ogledali mesto, ki se pridno gradi in je čisto moderno, razen starega dela, ki pa je namenjen predvsem za turiste. Ko sem s tega stolpa gledal nizdol, sem se spomnil znamenitega poizkusa prostega pada, ki ga je izvedel slovití fizik Galileo Galilei. Sredozemsko morje je bilo na naši levi. Pohiteli smo. Isti dan smo prevozili kar 257 kilometrov dolgo pot. To je bila tudi najdaljša dnevna tura na vsem potovanju.

PREKO APENINOV

Ko smo hoteli kmalu iz Pise na neki črpalki natočiti benzin, smo obstali pred zaprto stavbo. Na vratih nas je plakat seznanil, da ta dan 26. julija 1963 ne izdajajo bencina, ker štrajkajo in s tem zahtevajo, da se jim povečajo plače in izboljšajo življenjski pogoji. Stavka je povzročila precejšnjo gospodarsko škodo. Ko smo se večkrat pogovarjali z »malimi« ljudmi te dežele, so priznali, da je prav socialna zakonodaja in zavarovanje najnaprednejše na vsem svetu v Jugo-

slaviji in, da pri nas ni potrebno biti brez dela, kot se to večkrat dogaja v Italiji.

Naš fičko nas je pridno vozil ob reki Arno vse bliže središču province Firenc. Na poti smo še videli veliko tovarno motornih koles »Vespe« v Empoli, prav na vratih zgodovinskih Firenc. Sredi poldneva smo komaj našli parkirni prostor za katerega smo plačali za poldrugo uro 100 lir. Službujoči je namreč naravnal posebno uro in jo zataknil za šipe avtomobila. Ko sem ravno pri tem, naj omenim dvoje zanimivih srečanj. V Gennovi je pobiral takso neki mlajši človek, ki je, ko je zagledal našo oznako, priznal, da je bil med vojno v Sloveniji in sicer na kočevskem območju. Povedal je celo, kako so bežali pred partizani. V podoben pogovor smo se zapletli tudi s čuvajem avtomobilov v Firenzah, ki nam je priznal, da je bil med vojno v začetku leta 1941 v Crni gori.

Pripovedoval je tudi o tem, kako so se Crnogorci uprli in kako se mu je posrečilo rešiti se nazaj v Italijo. Svoje pripovedovanje je končal z besedami, da so bili v Jugoslaviji prav vsi partizani. Medtem, ko nam je čuval avto, smo se odpravili na ogled mesta, katerega notranji del je en sam muzej. Znamenitosti so predvsem trg Signore, mestna hiša, spomeniki v bližnji Loggi, številni mostovi čez Arno. Posebno zanimiva je Ponte Vecchio, kjer so nastanjene druga poleg druge zlatarnice z bogato izbiro in visoko ceno.

(Se nadaljuje)

razpolagamo s prostorom za delovanje raznih krožkov, ki bi v smislu šolske reforme bili nujno potrebni.

Kakšna je zasedba prosvetnih delavcev na šoli?

Po sistemizaciji bi potrebovali 12 prosvetnih delavcev. Sedaj nas je na šoli samo sedem. Stanje se iz leta v leto slabša.

Kakšna je bila v zadnjih letih fluktuacija učiteljev?

Iz Jurovskega dola je v zadnjih 10 letih odšlo 30 prosvetnih delavcev. Leta 1958 je bilo na primer na naši šoli 10 učiteljev, sedaj pa nas je samo sedem, kot sem povedal.

Najvažnejši razlogi za odhajanje prosvetnih delavcev?

Učitelji odhajajo iz našega kraja predvsem zaradi neprimernih stanovanj. Po osvoboditvi se pri nas ni zgradilo niti eno stanovanje za učitelje. Le-ti stanujejo v vlažnih in skrajno neprimernih stanovanjih.

Ali se v tem pogledu obetajo lepši časi?

Vse kaže, da bomo letos končno začeli z gradnjo šeststanovanjskega učiteljskega bloka. Po občinskem družbenem načrtu je za letos pred-

videnih 15 milijonov. Prostor, kjer bo stal blok, je že zakoličen. Pred kratkim pa so preizkusili tudi vodo.

Zaradi takega stanja se na razpise prijavlja verjetno malo prosvetnih delavcev?

Prav nasprotno. Na naše razpise se vsako leto ob razpisu prostih učnih mest prijavijo povprečno po 4 učitelji in celo profesorji. Prijavljajo se za vse predmete, za katere razpišemo prosta mesta. Dosedaj pa se na naši šoli ni zaposlil niti eden, ki se je prijavil na razpis. Osnovni vzrok je v tem, ker nimamo stanovanj.

Ali boste z izgradnjo učiteljskega bloka pridobili kakšne prostore za delo krožkov?

Ko bomo zgradili novi stanovanjski blok za učitelje, se bodo sprostili prostori v zgradbi poleg šole, kjer sedaj stanujejo nekateri učitelji. V teh prostorih bomo uredili delavnico za tehnični pouk in šolsko mlečno kuhinjo, ki sedaj nima ustreznih prostorov. Šola ima precej raznega orodja in strojev za tehnični pouk, ki pa je neizkoriščeno, saj ni prostora, kjer bi lahko učenci delali.

SPREJET ODLOK O AGROTEHNIČNIH UKREPIH V POLJEDELSTVU, TRAVNIŠTVU IN SADJARSTVU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na zadnji seji skupščine so razpravljali tudi o gradnji tovarne sadnih koncentratov. Izgradnja je predvidena z letošnjim družbenim načrtom mariborskega okraja. Za začetek gradnje bi potrebovali 100 milijonov din, ki jih bo potrebno dobiti pri banki. Celotni stroški pa bodo dosegli skoraj 400 milijonov din. V tej zvezi so odborniki skupščine menili, da ne gre za izgradnjo tovarne, ki bi ne imela zadostne surovinske osnove in predlagali naj se z izgradnjo čimprej začne.

Kmetijska zadruga Lenart je vložila na skupščino vlogo v kateri razlaga potrebo po preimenuvanju. Odborniki so na podlagi predloženega poročila sklenili, da se bo KZ Lenart poslej imenovala Agrokombinat — Kmetijska zadruga Lenart. Do spremembe naziva zadruga je prišlo predvsem zaradi njenega delovnega področja.

Na seji skupščine so še med drugim tudi razpravljali o osnutku statuta okraja Maribor in ga z manjšimi spremembami odobrili.

Po 1. točki odloka o določitvi akontacije dohodnine ter občinskih doklad od kmetijstva za prvo tromesečje 1964 (Uradni list SRS, št. 1-2/64) je občinska skupščina Lenart na seji dne 8. februarja sprejela

ODLOK

o določitvi akontacije dohodnine in občinskih doklad od kmetijstva za prvo tromesečje 1964 v občini Lenart.

1. člen

Ker dohodnina in občinska doklada za leto 1964 še nista odmerjeni, se določa akontacija v višini 28 % (osemindedvajset odstotkov) od predpisanih obveznosti v letu 1965.

2. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Uradnem vestniku okraja Maribor«, uporablja pa se od 1. januarja 1964.

Štev.: 1/1-422-64-1
Datum: 8. 2. 1964

Predsednik
občinske skupščine Lenart
Edo Zorko l. r.

Z A H V A L A

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi našega sinca

ZDRAVKA ŠTEFANCA

se vsem, ki so z nami sočustvovali, najlepše zahvaljujemo. Posebno so zahvaljujemo občinskemu komiteju ZK za organizacijo pogrebnega, kmetijski zadrugi Lenart in Trg. podjetju »Potrošnik«, pionirskemu pevskemu zboru osnovne šole Voličina, ki je zapel ob odprtem grobu in tov. Vladu Domajnku, ki je v imenu sindikalne podružnice KZ Lenart izrekel poslovlilno besedo.

Vsem, ki so darovali vence prav tako lepa hvala.

Neutolažljivi starši Jože in
Franciška Štefanec ter
ostalo sorodstvo

PRODAM

2,14 ha zemlje prodam, Zemlja leži v Zgornji Voličini štev. 26, p. Voličina. Naslov v upravi lista.

PISMA BRALCEV

(Nadaljevanje s 3. strani)

V tej zvezi smo se dvakrat obrnili tudi na vodstva naših šol, vendar odziva ni bilo. Upamo, da bo sedaj, ko je pobudo dal pravzaprav tisti, o katerih želimo pisati, da bo s prispevki boljše. Vsem šolarjem naj velja tole opozorilo: objavljali bomo rade volje vse prispevke, ki na kakršnikoli način govorijo o delu, učnem uspehu in problemih na šolah. Objavljene prispevke bomo tudi plačali. Seveda bomo radi objavili tudi kakšno risbo, ki bo ponazarjala življenje v šoli ali doma, drugih risb ne bomo objavljali, zato bo izostala risba, ki jo je poslal tov. Ivan. S tem mu nikakor ne čemo vzeti poguma in upamo, da nam bo kmalu poslal kakšno risbo iz šole ali domačega kraja. Za to, ker se je oju-načil in se oglašil s pismom, pa smo mu pred dnevi poslali za nagrado lepo knjigo. Kmalu pričakujemo več dopisov naših šolarjev, učiteljev in sploh vseh, ki so kakorkoli povezani z delom in življenjem na šolah.

Uredništvo

ROKOVNIK časopisa »Domače novice«

Zap. št. izd. časopisa	Dat. dost. grad. uređ.	Dat. dost. grad. tiskarni	Datum izida časopisa
5	2. III.	4. III.	12. III.
6	16. III.	18. III.	26. III.
7	30. III.	1. IV.	9. IV.
8	15. IV.	15. IV.	23. IV.
9	4. V.	6. V.	14. V.
10	18. V.	20. V.	28. V.
11	1. VI.	3. VI.	11. VI.
12	15. VI.	17. VI.	25. VI.
13	29. VI.	1. VII.	9. VII.
14	13. VII.	15. VII.	23. VII.
15	5. VIII.	5. VIII.	13. VIII.
16	17. VIII.	19. VIII.	27. VIII.
17	31. VIII.	2. IX.	10. IX.
18	14. IX.	16. IX.	24. IX.
19	28. IX.	30. IX.	8. X.
20	12. X.	14. X.	22. X.
21	2. XI.	4. XI.	12. XI.
22	16. XI.	18. XI.	26. XI.
23	30. XI.	2. XII.	10. XII.
24	14. XII.	16. XII.	24. XII.

Pomisli - ugani

PAVLA KNUPLEZ, Lenart, Ptuj-ska cesta 20 je bila izžrebana za pravilno rešeno uganko v 3. številki »Domačih novic«, ki so izšle 15. februarja 1964. Za nagrado je dobila knjigo: Robert Southey ŽIV-LJENJE ADMIRALA NELSONA. Ugani je, DA JE BIL OBJAV-LJEN POSNETEK NAPRAVLJEN V OTROSKEM VRTCU LENART LETA 1965 IN, DA STA NA SLIKI MIRAN KOSMERL IN KRISTINA KRAMBERGER.

Na objavljeni fotografiji vidite dva pripadnika Ljudske milice. VAŠA NALOGA JE, DA UGANETE, KATERI OD OBEH PRIPADA PROMETNI MILICI. Izmed tistih, ki se bodo pravilnemu odgovoru najbolje približali, bomo enega izžrebali in nagradili. Odgovore pošljite najkasneje do 20. marca 1964 na naslov: Uredništvo »Domače novice« Lenart, Radgonska cesta 9.

AVTO MOTO TEČAJI

AVTO MOTO DRUŠTVO LENART priredi v mesecu marcu v Lenartu tečaj za voznike mopredov. Če se prijavi večje število kandidatov iz drugih krajevnih središč, bo društvo priredilo tečaj tudi v teh središčih.

Upravni odbor

Piše: Josip Merdaus

Iz tehnike za šolo in dom (9)

NEKAJ DROBNIH ZANIMIVOSTI

Tokrat vas hočem seznaniti z najnovejšimi tehničnimi izdelki, ki vladajo v svetu in so zanimivi za vsakogar, tako za človeka, ki živi v mestu, pa se le komaj zaveda, da je tudi sam postal člen te sklenjene verige sedanjosti, ko tehnika bliskovito napreduje in za tiste ljudi, ki živijo v krajih, ki so vstran od hrupa, dima in vsakdanjega vrveža. V reviji Življenje in tehnika je nekaj takih drobnih zanimivosti, s katerimi vas želim seznaniti.

SPET POSTNE RAKETE

Pred kratkim so v nekem mestu pokazali maketo poštno rakete, ki bo zgrajena čez nekaj let. Raketa se bo dvignila s hitrostjo 2.700 km/h do višine 22 tisoč km in bo prenesla 30 kg pošte v 20 minutah od Pariza do Milana. Pristanek rakete bodo olajšale posebne naprave, podobne kot pri helikopterju. Kot pravi, bodo dobile v naslednjih letih rakete za hiter prenos pošte izredno veljavo. Zal, poslušamo takšne napovedi že dolgo vrsto let.

LETALA MED VELIKANI

V Veliki Britaniji so naročili transportna letala, ki zmorejo prevoz vsako izmed njih po 40.000 kg tovora pri hitrosti okrog 600 km na uro. Tudi doseg teh velikih transportnih letal ni skromen, saj znaša 1.500 km. Letala poganjajo turbopropellerski motorji po dva v vsakem krilu.

PROTEZA ZA SRCNO ZAKLOPKO

Italijanski kirurg je podaljšal življenje neke svoje pacientke s srčno protezo, ki nadomešča zaklopko. Proteza je iz plastične mase. Koliko časa je trajalo življenje pacientke ob srčni protezi, ne poročajo — in vendar je to morda začetek novega obdobja v srčni kirurgiji. Nekaj podobnega velja tudi za ameriški »umetni srčni prekat«, kar pomeni eden izmed korakov, da bi bolno srce nadomestili z umetnim.

ALI BODO POSTALI LJUDJE VELIKANI?

Na nekem mednarodnem kongresu so ugotovili, da so otroci iz leta v leto večji. Primerjali so podatke od leta 1850 naprej in videli, da je vsaka generacija, če jo primerjamo s prejšnjo, večja. Napoleonski vojaki so bili povprečno tako veliki kot danes štirinajstletniki.

PSIHOLOGI NISO PROTI ROPOTU

Pred časom je bil v Berlinu kongres psihologov, ki je obravnaval tudi vpliv vedno naraščajočega ropota na sodobnega človeka. Na splošno presenečenje javnosti so udeleženci kongresa ugotovili, da ropot sploh ni škodljiv, da bo jazljivi ljudje v ropotu delajo celo bolje in bolj samozavestno kot v tišini in da vsaj ena tretjina vsega človeštva za ropot sploh ni občutljiva. Zlobni komentatorji so v časopisih in revijah ljubeznivo vabili udeležence kongresa, naj prebijajo kratek oddih sredi ene izmed ladjedelnic, na letališču reakcijskih letal ali pa na velikem gradbišču. Kot poročajo, so vabila ostala brez odziva.

MOZGANI V STEKLENICI

V neki ameriški bolnišnici, je skupina raziskovalcev zabeležila sijajen uspeh. Izolirane možgane opice so v posebni posodi obdržali pri življenju sedem ur. Za dotok sveže krvi v možgane je skrbel majhna naprava, ki je nadomeščala srce in pljuča. Obdržati posamezne organe pri življenju brez zveze z ostalim telesom, zahteva tehniko, ki je v primeru možgan še posebno zapletena. Možganske celice žive brez kisika le tri minute, torej morajo v zelo kratkem času prekiniti normalen dotok krvi v možgane in ga nadomestiti v umetnim. Pet let so znanstveniki posvetili natančnim študijam možganov, da bi izdelali primerno kirurške metode. Nekaj zdravnik misli tako. Živi izolirani možgani lahko postanejo dragoceno orodje pri študiju delovanja tega skrivnostnega dela telesa. Te preiskave bodo morda vodile do odkritja novih zdravil za možganska obolenja. Nedvomno bo študij izoliranih možgan omogočil nove prijeme pri proučevanju neraziskanega področja — skrivnosti človeške razumnosti. Čas je, da se znanstveniki lotijo možgan. Ogromen napredek tehnike in znanosti je zanemaril nekatere smeri — proučevanja človeškega telesa je zaostalo za splošnim bliskovitim vzponom. Morda bodo nadaljnji poskusi zdravnikov odločilni korak k razumevanju najskrivnostnejšega dela človeškega telesa.

FILMSKI *spored*

GRADIŠČE

15. marca »RESNICA«, francoski film;
22. marca »DŽELAT IZ NEVADE«, ameriški kaubojski film;

LENART

15. marca ob 15. in 19. uri »STRELEC V ZELENEM«, nemški film;
22. marca ob 15. in 19. uri »POT V VSE-MIRJE«, sovjetski barvni film;

VOLICINA

15. marca ob 15. in 18.30 uri »TISTEGA LEPEGA DNE«, jugoslovska komedija;
22. marca ob 15. in 18.30 »SMRTO-NOSNI UDAREC«, italijanski film.

Na podlagi 1. in 2. točke odredbe o okvirni tarifi za osemenjevanje goved (Uradni list LRS, št. 11-49/59), 1. točke odredbe o spremembi odredbe o okvirni tarifi za osemenjevanje goved (Uradni list SRS, št. 23-218/65) in 64. členu statuta Občinske skupščine Lenart je svet za Kmetijstvo in gozdarstvo na seji dne 17. decembra 1963 sprejel

ODREDBO

o prečiščenem besedilu odredbe o okvirni tarifi za osemenjevanje goved

1.

Tarifa za 1. osemenitev krav in nad eno leto starih telic (Umerno ali naravno) oz. za dve nadaljnji, če se plemenica pri prvi ni obrojila znaša 2.000 din.

2.

Lastniki krav in nad 1 leto starih telic plačajo osemenitev za vse leto vnaprej do 15. februarja tekočega leta za vse živali, ki so jih imeli na dan 1. januarja.

3. Skočnina se plača Občinski skupščini Lenart.

4.

Če osemenitev ni bila opravljena zaradi prodaje, pogina, ali neozdravljive jalo-vosti, se vrne plačana skočnina prizadetemu lastniku o predložitvi tozadevne-ga dokaza in pripustnice.

5.

Osemenjevalci in lastniki licenciranih, bikov ne smejo osemeniti ali prepustiti krav in telic, če jim lastnik živali ne predloži pripustnice.

6.

S to odredbo se razveljavi odredba o določitvi tarife za osemenjevanje goved (Uradni vestnik okraja Maribor, št. 21-219/59), odredba o spremembi odredbe o določitvi tarife za osemenjevanje goved (Uradni vestnik okraja Maribor, št. 1-9/61 in 3-51/62).

Urejuje uredniški odbor: Ernest Smid, predsednik — člani: Edo Zorko, Mirko Košmerl, Jelka Firbas in Tone Stefanec — Odgovorni urednik Tone Stefanec — Uredništvo in uprava Lenart, Radgonska cesta 9 — Izhaja stalno na 8 straneh drugi in četrti četrtlet — Letna naročnina 500 din, inozemstvo 900 din — Tekoči račun pri podružnici NB Maribor št. 601-11-608-165 — Ime: Občinski odbor SZDL Lenart — »Domače novice« — Tiska CP »Celjski tiske Celje

7.

Ta odredba se uporablja od 1. 1. 1964. Objavi se na krajevno običajen način in v Uradnem vestniku okraja Maribor. Štev.: 4/5 320-35/63-45 Datum: 14. februarja 1964

Predsednik občinske skupščine Edo Zorko l. r.

Predsednik sveta za kmetijstvo in gozdarstvo dipl. vet. Ivo Rapoc l. r.

Naši kraji na letu 1000

Piše: Franc Šuman (16)

Istega leta so se prebivalci Lenarta in okolice začeli navduševati za postavitev kapele na Porčkem vrhu (Purgstallberg), kar je še posebno podpiral tedanji trški sodnik v Lenartu. Kapelo naj bi postavili na vzvišenem gričku, ki so ga ljudje imenovali Gradišče. Sama lega pa je taka, da ni izključeno, da ne bi kdaj prej stal kak utrjen grad, ki je bil kasneje porušen. Med ljudstvom pa se je zato ohranilo ime griča Gradišče. Lastnika griča sta bila brata Gašper in Pavel Lorber, ki sta zemljišče darovala za postavitev male cerkvice. Leta 1631 je bila s pomočjo cerkvenih krogov in z znatno podporo plemiča Štubenberg, ki je bil lastnik večjih kmetij okrog Gradišča, postavljena majhna lesena cerkev posvečena sv. Duhu imenovana »Slovenski Jeruzalem«. V letih 1636 do 1643 so začeli graditi sedanjo cerkev Sv. Trojico, ki je dobila pozneje naziv »Slovensko Marijino Celje« in je bila do leta 1787 podružnica Lenarta.

Pod cerkvijo je sčasoma nastala večja naselbina. Najolj sta se odlikovali hiši lenarških tržanov Zirngasta in Spitzya. Oba sta bila ugledna in bogata obrtnika pri tedanji Sv. Trojici, ki sta se leta 1850 potegovala za ustanovitev okrajnega sodišča v tem kraju. Do ustanovitve sodišča v Gradišču pa ni prišlo, ker zanj niso našli primerne prostora. Sodni inventar so zato premestili iz Hrastovca v Lenart k trgovcu Spitzyu, to je v sedanje prostore banke in v del prostorov Rotovža, kjer je začela kasneje sodnja delovati.

Kraj se je lepo razvijal. Zaradi velikega števila romarjev in turistov je nastalo več gostišč in trgovin. Bilo je tudi mnogo obrtnikov. Med večje obrtne delavnice sodi tudi nekdanja tovarna usnja. Leta 1870 je bila ustanovljena šola. Dve leti kasneje pa je bila vas Sv. Trojica preimenovana v trg. S tem je kraj pridobil nekaj sejmov in ostalih trških privilegijev. Gradišče se je razvijalo, zob časa pa je vislice na

»Perka fari« spremenil v prah. Lenarčani so na tem mestu postavili tri križe in nadeli novo ime Kalvarija. Iz nekega računa trške občine Lenart z leta 1863 je razvidno, da je nekaj podobar iz Sv. Treh kraljev računal za neko popravilo teh treh križev 3 goldinarje, 29 krajcarjev. Kasneje ni zaslediti nobenih podatkov o Kalvariji in treh križih. Vse je odšlo v pozabo. Ostala je med ljudstvom le »Perka fara«. Od kod je naziv »Perka fara«? Po ljudskem izročilu naj bi stal v davni na radeškem bregu grad s cerkvijo. Na severni strani hriba, kjer so sedaj njive in travniki imenovani Čreta, je bilo globoko jezero z mnogimi vrstami rib. Jezero je visoko pokrivalo sedanje vznožje hriba. Omenjeni grad naj bi se neke noči s temelji vred z večjim zemeljskim plazom zrušil v jezero in se v njem pogreznil. Kasneje je jezero usahnilo, voda pa je stekla pod hrib sedanjega naselja Lenart in ljudje še danes povedo,

da Lenart stoji na jezeru ali pa tuji na vodi.

Ko se je po letu 1000 pri nas začela kolonializacija, je vladar zemljo razdelil, kolikor je ni sam obdržal med svoje stanove. Med Muro in Dravo je zemljo v izkoriščenje dobil Solnograški nadškof, ki je to zemljo dalje razdelil med svoje podrejene cerkvene ustanove, ki so postale zemljiški gospodarji. Benediktinci so postavili, kakor smo že omenili, grad, ki je bil kasneje imenovan Radoh.

Benediktinci iz Labudske doline so dobili celo kompleks zemlje, ki je bila takrat še brez imena. Bila je z gozdom in grmovjem obraščena. Ko so Benediktinci prišli v Lenart, so si na južni strani na meji Lenarta in takratnega njihovega zemljišča postavili večjo leseno zgradbo za prebivališče, ki so jo pozneje uredili in povečali, da je bila podobna gradu. Benediktinci se niso pečali samo z molitvijo, temveč tudi z ročnim delom. Opravljali so vse vrste obrti.

(Se nadaljuje)

Vojna se je razbohotila v leta. Jakec je moral začeti hoditi v šolo v kateri so učili v tujem jeziku. Težje od učenja sovražnikovega jezika pa so bili pikri pogledi otrok tujih priseljencev ali domačih izdajalcev. Ti so bili sitji in dobro oblečeni. Zaradi njih pa so bili domači otroci velikokrat tepeni. Tako dobljene bolečine so bile nad vse skeleče.

Jakec je mislil na Frančka, katerega je tolikokrat spremljal v mlin. Po svojih močeh mu je tam kaj pomagal. Sedaj pa ga ni bilo več. Njegova čista kri in telo sta se spojila z zemljo. V mlinu je zavladala moreča tišina. Šumela je samo voda, ki je počasi pronicala skozi reže v zapornici. Pajki pa so splekli mreže med mlinskimi stroji.

Jakčeva mama je ostala sama doma s tremi otroci. Družina se je namreč povečala še za sina Lojzeta. Oče pa je bil daleč v ujetništvu. Otroke je bilo sedaj težje preživljati. Končno pa je minilo tudi to gorje. Prišla je svoboda. Jakec je sedaj že večji in hodi v slovensko šolo. Njegov oče pa se je srečno vrnil domov.

Stričev mlin je začel ponovno »ropotati«. Velik zaboj, ki je stal v kotu mlina, je bil spet poln bele moke. Jakec je bil ves zavzet, ko je hodil tod mimo. Bil je kot pravi mlinarjev pomočnik. Stric je namreč našel vedno več dela tudi zanj. Večkrat mu je dejal: »Če hočeš jesti, moraš prijeti za delo.«

pregovori

64

To pot smo izbrali dokaj aktualno temo in sicer razgovor o kmetijskem sodelovanju med kmetovalci in kmetijskim zadrugami. Tema je tembolj aktualna, ker smo pred pričetkom spomladanskih del v kmetijstvu. Na vprašanje so nam odgovorili Franjo Muršec, načelnik oddelka za gospodarstvo skupščine občine Lenart, Franc Suman, kmetijski tehnik in predsednik upravnega odbora KZ Lenart, Karl Krajnc, kmet — kooperant iz Gradišča in Miloš Čuček, kmet — kooperant iz Voličine. Zal iz tehničnih razlogov ne moremo objaviti slikov. Krajnc in Čuček.

Franjo Muršec: Pogodbeno sodelovanje se je že dokaj utrdilo. Večina kmetovalcev se je tako v kmetijstvu kot v gozdarstvu prepričala, da je kmetijsko sodelovanje nujno in koristno.

ZADRUGE NAJ NAVEZUJEJO KMETE NA SEBE

Kmetijske delovne organizacije sklepajo pogodbe o kmetijskem sodelovanju še vse preveč šablonsko. Stremeti bi morale za kompleksnim sodelovanjem. Zadruga bi s kmetovalci morale sklepati take pogodbe, ki bi v čimvečji meri kmetovalce navezovala na sebe. Pri sklepanju pogodb pa je seveda nujno potrebno izhajati iz realnih osnov in upoštevati specifične pogoje vsakega posameznega zasebnega gospodarstva oz. kmetovalca.

POTREBNE SO VIŠJE OBLIKE KOOPERACIJE

Spričo večletne prakse v pogodbenem sodelovanju bi nujno kazalo postopoma prehajati v višje oblike sodelovanja. Menim, da ni dovolj, če kmetijska zadruga kooperantu preskrbi semensko blago in drugi reprodukcijski material, medtem ko kmetovalec še naprej dela z zastarelimi tehničnimi sredstvi brez uporabe ustreznih mehanizacij. Strokovna priprava zemlje je pogoj za doseganje večje proizvodnje. Nekateri naši kmetovalci menijo, da je kmetijska zadruga kot pogodbeni stranka upravičena zahtevati večje pravice kot kmetovalec — kooperant. Tak odnos samo škoduje razvijanju in utrjevanju pogodbenega sodelovanja. Pogodbe morajo biti dokaj konkretne in razumljive. Pogodbeni partnerja sta enakopravna, z enakimi pravicami in obveznostmi.

Franc Suman

Obe pogodbeni stranki pričakuje ta koristi oz. dohodek, kar je povsem normalno in kar je tudi namen pogodbe, zato je tudi vsaka stranka upravičena do dohodka, ki izvira iz pogodbe, če sta se oba partnerja dosledno držala sklenjene pogodbe.

KMETIJSKI STROKOVNJAKI BOLJ KOMERCIALISTI, MANJ PA SVETOVALCI

Posebni problem je strokovna služba, ki je dobro organizirana lahko važen faktor v kmetijski kooperaciji. Kmetijski strokovnjaki ne bi smeli biti v stiku s kmetovalcem — kooperantom samo ob sklepanju pogodbe in prevzemanju blagovnih viškov. Strokovna služba bi s svojimi strokovnjaki morala biti aktivna skozi ves proizvodni proces. Iz tega se mi tudi vsiljuje ugotovitev, da so kmetijski strokovnjaki, ki so zadolženi za kooperacijo bolj komercialisti, manj pa dejanski svetovalci. Zelo dobro imajo stro-

kovno službo organizirano v KZ Lenart, kjer so kmetijski zadolženi samo za kooperacijo in se zato lahko bolj poglobljeno posvetijo kooperantom.

Miloš Čuček. V sedanjem času bi bilo kmetovalcu težko brez zadruga. Brez zadruga bi skoraj ne bilo mogoče dobiti semen, umetnega gnojila, močnatih krmil in zemlje obdelovati s traktorjem, kar nudi zadruga.

ZEMLJI JE POTREBNO DATI, KAR POTREBUJE

Kmet mora spomladi vložiti v zemljo čimveč, ker bo le v tem primeru tudi v jeseni dobil iz zemlje čimveč. To je edina rešitev za vsakega kmetovalca. Kmetovalec je večkrat presenečen, saj se mu nemalokrat pripeti, da ga prizadenejo razne vremenske prilike in mu poberejo zaželeni pridelek. Dober kmetovalec ne sme vreči puške v koruzo. Pametno mora razmisliti, kako in kaj storiti, da se kmetijska proizvodnja kljub temu poveča. Imeli smo primere, da so bili kmetovalci kar dve leti zaporedoma »obdarjeni« s točo. Kmetu je malo zraslo, zato seveda zadrugi ni mogel odstopiti, kar bi po pogodbi moral. Zadruga pa mu je ponovno pomagala. Zopet je dobil seme in drugo za proizvodnjo s tem, da bo obračunal z zadrugo za dve leti skupaj po ugodni ceni in brez obresti.

Pitanje živine se je pri nas že tako uveljavilo, da skoraj ni kmetovalca, ki ne bi imel v pitanju od zadruga vsaj nekaj glav živine, prirastek živine pa je dobiček živinorejca.

POGODBE O PITANJU ŽIVINE SE PREMALO SPOŠTUJEJO

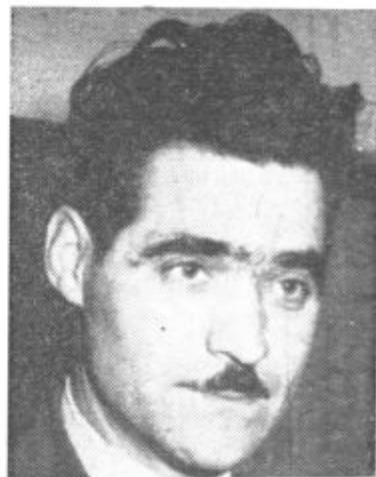
Pri prodaji pitancev pride večkrat do nevednosti. Kljub pogodbam in določeni ceni, pa živina ni primerna, ker ne dosega dolo-

čenega odstotka klavnosti, čeprav ima določeno težo. Sedaj nastane vprašanje, ali gre za nespoštovanje pogodbe, ali za strokovno neustrezno pogodbo in kdo je tega kriv: kmet, zadruga ali odkupovalec. Traktorske usluge bi kazalo izboljšati. V sezoni oranja se namreč večkrat pripeti, da imajo kmetje na njivi gnoj že raztrošen, pa ni mogoče dobiti traktorja za oranje, čeprav odgovorni obljublajo oranje ob dogovorjenem času.

Franco Suman: Na pogodbeno sodelovanje je treba gledati predvsem skozi prizmo prizadevanja za čimvečjo kmetijsko proizvodnjo, za čimvečji ha donos in večjo produktivnost dela. Pogodbeno sodelovanje mora biti ekonomsko upravičeno za oba partnerja tako za zadrugo, kot za kmetovalca — kooperanta. Škoda je sklepati pogodbe s tistimi kmetovalci, ki proizvedejo v kooperaciji le toliko, kolikor je bilo stroškov v zvezi s proizvodnjo.

KMETIJSKA ZADRUGA NUDI V KOOPERACIJI UGODNEJŠE POGOJE

Glede sodelovanja z zasebnimi proizvajalci je Kmetijska zadruga

Franjo Muršec

NEPRAVOČASNO SKLEPANJE KOOPERACIJSKIH POGODB

Precej je problem okrog nepravočasnega sklepanja pogodb za kooperacijsko sodelovanje. Zgodi se, da pride kmet na zadrugo dva dni pred setvijo pšenice, ki jo želi pridelovati v sodelovanju z zadrugo. Pogodbo bi bilo potrebno skleniti vsaj štiri mesece pred pričetkom proizvodnje. Le na ta način lahko zadruga zagotovi pravočasno kvaliteten reprodukcijski material in strojne usluge. Nujno je tudi, da se spoštujejo obojestranske obveznosti določene s pogodbo. Mnokrat se zgodi, da je kmet kooperant z zadrugo sklenil pogodbo, kasneje pa pridelek ali živino prodal drugam. Temu bo potrebno napraviti konec, zato pozdravljam prizadevanja v tem smislu, da se pri neizpolnjevanju pogodbenih obveznosti zaračunavajo 15 odstotni penali. To obračunavanje bi v navedenem primeru moralo biti obvezno za oba pogodbenika.

POGODBE ZA STROJNE USLUGE ZA VSE LETO

Kmetje — kooperanti ob sklepanju pogodb premalo mislijo na potrebne strojne usluge, ki naj bi jih zagotovila zadruga. Zato čestokrat pride do pomanjkanja traktorjev, zlasti ob takozvanih špicah, to je v času oranja in košnje. Prav bi bilo, da bi kmetje sklepali pogodbe o strojnih uslugah za vse leto vnaprej. Na podlagi takih pogodb bi zadruga lahko zagotovile pravočasne strojne usluge.

Karl Krajnc: Mislim, da bi kmetijske zadruga morale bolj dosledno skrbeti za izboljšanje strokovne službe. Umetna gnojila, ki jih kmetje uporabljajo, se vedno obrestujejo dovolj bogato, tudi zaradi pomanjkljive strokovne službe.

Mislim, da bi zadruga tudi morala poskrbeti za ročne motorne kosilnice, ki bi bile verjetno bolj rentabilne, kot je košnja s traktorsko kosilnico.

POMANJKANJE DELOVNE SILE

V kmetijstvu se čedalje bolj srečujemo s pomanjkanjem delovne sile, zato je tembolj nujno sodelovanje z zadrugo. **Pridelek** je mogoče povečati z izdatnejšo uporabo umetnih gnojil zlasti v travništvu, kjer so vidni uspehi. Z umetnimi gnojili je mogoče doseči tudi boljše kvaliteto krme, ki je pogoj za izboljšanje živinoreje kot ene od osnovnih kmetijskih dejavnosti v naši občini.

Kmetijsko sodelovanje

ga Lenart letos zagotovila boljše pogoje. Kmetijski strokovnjaki, ki so odgovorni za kooperacijo, so oproščeni vsega ostalega dela in je sedaj njihova glavna naloga bolj intenzivno pomagati zasebnim kmetijskim proizvajalcem pri doseganju večjih ha donosov in specializaciji kmetijske proizvodnje. Kmetovalci se še vedno premalo poslužujejo kmetijskih strokovnjakov, ki so odgovorni za kooperacijo. Zavedati se je potrebno, da bodo le z upoštevanjem nasvetov strokovnjakov, z uporabo agrotehnik in kmetijske mehanizacije dosegli večji uspeh v kmetijski proizvodnji. Za doseganje večje proizvodnje je potrebno ustrezno strokovno znanje tudi pri kmetih. Pri teh pa še vedno prevladuje mnenje, da je za domače posestvo dober vsakdo. Delen izhod iz tega, da imamo premalo kmetov, ki bi bili strokovno dovolj usposobljeni, tudi v sodelovanju s kmetijsko zadrugo, ki lahko nudi strokovne nasvete.

PROIZVODNJO JE POTREBNO SPECIALIZIRATI

Nekateri kmetje še vedno mislijo, da je na domačem posestvu potrebno pridelovati vse kmetijske pridelke, rezultat takega mišljenja in take proizvodnje pa je, da ni dovolj tržnih viškov. Proizvodnjo bo zato nujno potrebno specializirati. Zmanjšati bo potrebno število raznih kultur in preiti na gojenje tistih kultur, ki v naših krajih najbolj uspevajo, oziroma lahko dajo večji dohodek. Le tako bo mogoče pridelati več tržnih viškov.

Odnosi nekaterih kmetov — kooperantov, ki sodelujejo v vzreji živine, bi se do zadruga nujno morali spremeniti. V KZ Lenart imamo primere, da živinorejec, ki redi zadrugo živino, le-to proda namesto zadrugi, drugemu kupcu.